

Axel Mowat

Axel Mowat (født ca. 1592, død 27. januar 1661) var en norsk adelsmann og sjøoffiser. Mowat var engasjert i handelen mellom Norge og Shetland og slo seg opp som Vestlandets største godseier.^{[2][3]}

Mowat er nevnt som kaptein i 1628 og avanserte senere til admiral.^[2] I 1630 deltok han i toktet mot Hamburg, og mellom 1631 og 1636 hadde han ansvar for å hindre piratvirksomhet i Nordsjøen. Siste stillinga Axel hadde, før sykdom gjorde slutt på militærkarrièren, var som ansvarlig for marinens skipsverft på Flekkerøy.^{[2][3]}

Han brukte inntektene fra handelsvirksomheten og embetsinntektene til å øke jordegodset sitt, gjerne gjennom utlån av penger mot pant i fast eiendom.^[2] Denne virksomheten la grunnlag for en av Norges største jordegods. Mens Axel, broren Kristoffer og moren deres i 1624 til sammen eide et jordegods på 127,5 tønner hartkorn, eide Axel i 1639 et jordegods på hele 444 tønner hartkorn.^[2]

Axel Mowats jordegods la senere det økonomiske grunnlaget for Baroniet Rosendal.^[2]

Familie

Han var sønn av Anders Mowat og Else Rustung, og ble ca. 1625 gift med Karen Knutsdotter Bildt.^[2] I ekteskapet med Karen Bildt hadde han tre barn^[2]:

- Axel – drept i duell med Lauritz Galtung til Torsnes.
- Ukjent barn – død 1637.
- Karen Mowat – født ca. 1630, død 1675. Med henne og farens søster, som også het Karen, døde slekten Mowat ut.^[4]

Da Axel Mowat døde, var datteren Karen hans eneste gjenlevende arving. Hun ble ca. 1658 gift med Ludvig Rosenkrantz, som med grunnlag i svigerfarens jordegods opprettet baroniet i Rosendal.^[2]

Axel Mowat

Født	<u>1592</u> <u>Tysnes kommune</u>
Død	<u>27. jan. 1661</u>
Beskjeftigelse	<u>Militært personell</u>
Far	<u>Anders Mowat of Hugoland</u>
Søsken	<u>Karen Andersdatter Mowat</u>
Barn	<u>Karen Mowat</u>
Nasjonalitet	<u>Norge</u>
Gravlagt	<u>Rosenkrantzenes gravkapell</u> ^[1]

Våpenskjold

Fra før sitt ekteskap med Karen Bildt fikk Axel i ca. 1620 sønnen Anders Axelson Helvik med Margrete Eriksdotter Dall.^[2] Axel anerkjente sønnen, som bodde på Ænes inntil faren skjenket ham gården Helvik i Kvinnherad. Anders fikk 10 barn og har med dette stor etterslekt i Norge.^[5]

Referanser

- [^] [norgeskirker.no \(https://norgeskirker.no/wiki/Kvinnherad_kirke\)](https://norgeskirker.no/wiki/Kvinnherad_kirke)^[Hentet fra Wikidata]
- [^] ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j Jørn Øyrehagen Sunde. *Vegen over havet - Frå Mowatane på Shetland til Baroniet Rosendal*. Baroniet Rosendal, 2010
- [^] ^a ^b Christoffer Owe. «Anders Mowat og hans slekt». *Norsk Slektshistorisk Tidsskrift* 1998, hefte 3 (bd XXXVI)
- [^] «Karen Mowat», *NBL* (https://nbl.snl.no/Karen_Mowat)
- [^] Vaage, E. Kvinnherad. Gards- og ættesoga 4, s. 69. Drange, E.B. Tysnes Gards- og ættesoge 4, s. 59.

Hentet fra «https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Axel_Mowat&oldid=23767564»

■